

Universitätsbibliothek Paderborn

Formularium Episcopale

Barbosa, Agostinho

Coloniae Agrippinae, 1680

48. De Canonicatu Poenitentiario in singulis Metropolitanis, &
Cathedralibus Ecclesiis Hispaniae in concursu ad instar. Doctoralium &
Magistralium providendo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10456

Rom. Pontif. pro tempore existente, præterquam in mortis articulo absolvit possint; ne monasteria prædicta prætextu licentiarum hujusmodi ingredi audeant, seu presumant. Ipsorum vero monasteriorum Abbatissis, seu Priorissis ac superioribus, sub eadem ac privationis suorum officiorum, quæ obtinent, & inhabilitatis ad illa impo sterum obtinenda, ipso facto sine alia declaratione incurreadis pœnis, nec eas introducere, seu admittere, vel admissas quoquomodo retinere audeant, seu presumant. Deputantur executores, derogatur contrariis, & fides defertur transumptis. Datum Romaæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris die 10. Julij 1612. Pontif. nostri anno 8.

De exemptorum privilegiis circa animalium curam, Sacramentorum administrationem, Sanctionalium monasteria, & prædicacionem verbi Dei.

XLVI.

Vide supra fol. 118.

De Monasteriorum, Conventuum, dormitorum Religiosorum cujuscunque etiam Mendicantium Ordinis erectione.

XLVII.

Vide supra fol. 140. & seq.

De Canonicatu Pœnitentiario in singulis Metropolitanis & Cathedralibus Ecclesiis Hispaniæ in concursu ad instar Doctorialium & Magistralium providendo.

XLVIII.

Part. 3. alleg. § 5.

GREGORIUS Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Supremæ dispositionis arbitrio Romanus Pontifex in excelsø militantis Ecclesiæ culmine constitutus, circa statum Cathedralium & Metropolitanarum Ecclesiarum quarumlibet, & fructuosam dispositionem illorum beneficiorum, præsertim eorum, quibus onus sacram paginam publicè legendi, & interpretandi incumbit, ut beneficia ipsa personis dignis, & habibibus præcedente earum idoneitatis examine, eoque rite servato, & sequoto æquitatis tramite, & judicio rationis debite conferantur, talesque personæ postea muneri ad quod tenentur, cum animalium salute divini nominis laudi & gloriæ conjuncta, ut par est, satisfaciant, libenter intendit, & desuper præsentissimum sanctionis suæ remedium adhibet, prout Catholicorum Regum vota exposunt, & id conspicit in Domino salubriter expedire. Sancte chrisstimus in Christo filius noster Phi-

charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, ejus nomine Quartus, nobis super exponi fecit, quod cum omnibus & singulis Metropolitanis, Cathedralibus & Collegiatis Ecclesiis in Regnis Hispaniarum consistentibus Canonicatus & Præbenda Magistrales & Doctorales juxta formam constitutionum felicis rec. Sixti IV. Leonis X. & aliorum Rom. Pont. prædecessorum nostrorum erecti & instituti reperiuntur, & quotiescumque & quando cumque illos in quibuscumque mensibus, & ex quorumcumque personis vacare contingit, de illis per Ordinarios locorum, & dilectos filios Capitula dictarum Ecclesiarum prævio concursu ex indulto Apostolico prævideri consueverit, & ex hoc non solum ad ipsos Canonicatus & Præbendam viri eruditione & doctrina præstantes semper assumi, sed etiam Ecclesia, & earum Capitula prædicta decorem consequi, multaque commoda omni ferè tempore experiri similiter consueverint, novissimeque per decreta Conc. Trid. statutum fuerit, quod in omnibus Cathedralibus Ecclesiis, ubi id commodè fieri potest, quod in omnibus Cathedralibus Ecclesiis, ubi id commodè fieri potest, aliquis Pœnitentiarius, cum unione Præbenda proxime vacatura ab Ordinatio loci instituatur, qui Magister sit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel jure Canonico, & annorum quadraginta, seu alias qui aptior pro loci qualitate reperiatur, & in execu-

tionem, ac pro complemento decretorum præd. Concilii in dictis Ecclesiis ultra Canonicatus & Præbendas Magistrales & Doctorales prædictos, aliis Canonicatus, & Præbenda Pœnitentiarii instituti fuerint; de illis tamen, dum pro tempore vacat, nec per dicta Capitula, nec præcedente cōcursu hujusmodi provideri consueverit: pro prospera verò directione & utilitate, simulque etiam docere earundem Ecclesiarum expeditat, ut in posterum provisiones ipsorum Canonicatum & præbendarum Pœnitentiariorum occurrente eorum vacatione, ab Ordinariis locorum præmisso concursu siant, idque dictus Philippus Rex à nobis per dilectum filium nobilem virum Franciscum de la Cueva Ducem de Alburquerque suum apud Nos & Sedium Apost. Oratorem, tam suo, quam Capitulorum prædictorum nominibus exinde postulaverit. Nos igitur piam dicti Philippi Regis sollicitudinem pro felici pædiūt. Ecclesiarum statu susceptram paterno affectu complectentes, ex intimo animo nostri sensu collaudantes, justisque & religiosis ejus ac Capitulorum prædictorum votis propensa voluntate annuere, ac dictarum Ecclesiarum dignitati impræmissis cōsulere volentes Apostolica auctoritate tenore præsentium statuimus & ordinamus, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus omnes & singuli Canonicatus & Præbenda Pœnitentiarii quarumcunque Metropolitanarum, seu Cathedralium Ecclesiarum in Regnis Hispaniarum hujusmodi

Gg

nunc

nunc & pro tempore existentium tam
hucusq; instituti, quam deinceps quan-
docunque pro complemento decreto-
rum hujusmodi instituendi quoties-
cunq; illos quibusvis modis, & ex quo-
rumcunque personis, etiam nostris aut
Rom. Pontificis pro tempore existen-
tis, seu quorumvis Cardinalium, etiam
tunc viventium familiaribus, continuis
commensalibus, seu Rom. Curiæ Offi-
cialibus, aut aliâs quomodolibet reser-
vationem inducentibus, etiam per ces-
sum, etiam permutationis causa in ma-
nibus eorum Ordinariorum, vel dece-
sum (non tamen in Curia aut apud Se-
dem prædictam) seu quamvis aliam
dissmissionem, vel amissionem, aut pri-
vationem (extra tamen eandem Curi-
am) seu religionis ingressum, aut ma-
trimonij contractum, ex nunc & pro
tempore obtinentium, seu jus in illis,
vel ad illos habentium, aut aliâs quibus-
vis modis (non tamen per obitum a-
pud Sedem prædictam) ac etiam in ali-
quibus ex mensibus in quibus benefi-
ciorum Ecclesiæ tuorum dispositio
nobis & Sedi præd. etiam per Consti-
tutiones Apost. Cancellariæ Apost. re-
gulas, est, vel pro tempore fuerit re-
servata, vel etiam ordinariis Collatera-
libus easdem constitutiones seu regu-
las, vel litteras alternativarum, aut alia
privilegia & indulta concessa hacte-
nus & imposterum concedenda simul
vel successivè vacare contigerit, etiam
si aliqui eorundem Canoniciatum
& Præbendarum Pœnitentiariorum
actu nunc, ut præfertur, vel aliâs qui-
busvis modis, ex quorūcumque

personis, non tamen per obitum, ut
præfertur, apud dictam Sedem va-
cent, ex eo, quod Canoniciatus &
Præbendas Pœnitentiarios hujusmo-
di obtinentes, seu in illis vel ad illas
habentes & quorumcumque aliorum
Roman. Pontific. prædecessorum seu
Successorum nostrorum aut Sanctæ
Romanæ Ecclesie Cardinalium etiam
viventium, etiam in dicta Curia præ-
sentium familiates, continui commen-
sales, seu dictæ Sedis Notarii, Sub-
diaconi, Acolyti, Capellani, litera-
rum Apost. Abbreviatores, Scripto-
res, Cubicularii, Scutiferi, proven-
tuum & jurium Cameræ Apost. debi-
torum Collectores & Subcollectores,
seu quicunque aliâ Curiæ & Sedis præ-
dictarum officiales, etiam sub diversis
constitutionibus piæ mem. Pauli Pa-
pæ II. etiam prædecessoris nostri suo-
rum, & pro tempore existentium Ro-
man. Pontif. familiarium, continuo-
rum commensalium declaratoriis
comprehensis, praesentes quoque & fu-
turi quocunque nomine nuncupati,
seu ex quavis alia causa dispositioni
Apost. specialiter, vel aliâ generaliter
reservati, aut ex generali reservatione
Apostolica affecti, seu ad Sedem ean-
dem devoluti existant, per Ordinarios
locorum & Capitula dictarum Eccle-
siarum tantum prævio concurso per e-
dictorem afflictionem hoc modo, vide-
licet in singulis vacationibus Canonici-
atum & Præbendarum Pœnitentia-
riorum hujusmodi edicta proponi, &
terminus sexaginta dierum assignari
debeant, dictoque termino clauso per
Ordin.

Ordinarios & Capitula in præsentia oppositorum ex aliquo libro sortè aperito unum puerum materiarum moralium tradi, & super eo intra viginti quatuor horas singuli oppositores per integrum horam, servato tamen inter eos ordine susceptorum graduum in singulis facultatibus publicè legere, & dico alii per aliam horam argumentari, & si tales oppositores in Theologia Magistri vel Baccalaurei, aut illius professores existant, dato eis puncto super Evangelio per horam similiter publicè prædicare seu concionari debeant, & alias in omnibus & per omnia, prout in concurso Præbendarum Magistrorum & Doctoralium fieri consuevit. Quibus peractis ad Canonicatus & Præbendas Pœnitentiarios vacantes hujusmodi illi dumtaxat ex concurrentibus, qui peracto examine cæteris omnibus judicio ipsorum Ordinarii & Capitulorum magis habiles & idonei reperti fuerint, assumi seu eligi, talesq; assumpti velelecti, si Canonicatus & Præbendæ vacantes hujusmodi in mense Apostolico vacaverint, aut alias ratione personæ, vel loci generaliter, seu specialiter reservati, seu affecti fuerint in sex menses à die illorum electionis per Ordinarios & Capitula hujusmodi faciéda litteras Apost. de super expedire, ac jura Cameræ Apost. & aliis propterea debita solvere teneantur, singuli verò tempore electionis hujusmodi in quadragesimo anno & ultra constituti ac in sacra Theologia vel iure Canonicō juxta decretorum ejusdem Concil. dispositionem graduati esse, & omnibus diebus ferialibus quilibet, vel in sua Ecclesia vel in alio loco ei ad hoc per Ordinarium ipsius Ecclesiæ assignando spatio unius horæ publicè conscientiæ casus legere & difficultates solvere, nec non Confessiones Sacramentales omnium utriusque sexus Christi fidelium ad eum accedentium prævia Ordinarij hujusmodi licentia in eadem Ecclesia etiam publicè audire, aliaque omnia & singula, quæ similes Canonici Pœnitentiarii, ex præfati Concilii forma, & alias facere, exequi, & exercere teneantur: si tamen inter ipsos concurrentes aliquem adesse contigerit, qui eruditionis & doctrinæ aliorumque meritorum præstantia cæteros omnes concurrentes, arbitrio eorundem Ordinarii & Capituli, longè antecellant, & ætatem quadraginta annorum non attingat, illi non obstante defectu ætatis hujusmodi per Ordinarium & Capitulum prædictos, si ita illis ex justis & rationabilibus causis expedire videbitur, eligi debere, & licet valeat: super quo Ordinarij & Capituli eorundem conscientiam oneramus, & quotiescumque ipsi Canonici Pœnitentiarij in hujusmodi oneribus, & functionibus obeundis impediti fuerint juxta ejusdem Concilij decreta in choro præsentes esse censeantur, sed si eos in ejusdem oneribus, & functionibus adimplendis negligentes, aut remissos contigerit, arbitrio suorum Ordinationum, Capitulorum multari possint decernentes præsen-

Gg 2 res

causæ propter quas emanarunt coram locorum Ordinariis, etiam tanquam à Sede præfata delegatis, vel alias quomodolibet examinatæ, justificatæ, purificatæ, & approbatæ, ipsique Ordinarii, & alii inferiores collatores, nec non quicunque interesse habentes ad id legitimè vocati non fuerint, nec præmissis consenserint, seu etiam enōrmis, & enōrmissimæ læsionis, vel alio quoctunque prætextu, aut ex quavis alia causa quantumvis legitima, urgente, & juridica de subreptionis, & obreptionis, nullitatis vitiis, seu intentioni aut nostræ, vel alio quoctunque defectu notari, impugnari, invalidari, retractari in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus eos quodcumque juris facti, vel gratiæ remedium impetrari nullatenus posse, neque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, à nobis, vel quibuscumque aliis Rom. Pontif. à dicta Sede, etiam Motu proprio, ut ex certa scientia, ac de Apost. potestatis plenitudine, pro tempore emanatis comprehendendi, seu semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo ante præmissa quomodolibet erant, statum restitutas, repositas, & plenariè reintegratas, ac de novo etiam sub data posteriori per Capitula Ecclesiæ hujusmodi pro tempore eligenda concessas, validasque & efficaces fore & esse, ac vim & robur validi interfedem ex una, & Capitula præfata

ex altera partibus, rite & rectè initi, stipulati, ac etiam utrumque jurati contractus habere & perpetuo obtinere, suosque plenarios & integros effectus fortiri, & ab omnibus inviolabiliter observari, siveque per quoscunque judices Ordinarios vel delegatos, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, ac ejusdem S. R. E. Cardinales sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & autoritate, judicari ac definiri debeare, hec non irritum & inane, quidquid fecis super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, non obstantibus quatenus opus sit nostra de jure questio non tollendo, aliisque Apost. ac in provincialibus synodalibus & universalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus, nec non Ecclesiæ hujusmodi juramento confirmatione Apost. vel quavis firmitate aliae robora- tis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum licet hanc paginam nostrorum statuti ordinatio- nis & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem, anno Incarnationis Dominicæ, millesimo sexcentesimo vigesimo secundo, Non. Novembri Pontif. nostri anno secundo.

Regu-